

Cesta na západ

Na jaře, několik měsíců po Ceaușescově pádu, se otec konečně dočkal. To, o čem snil dlouhá léta, se konečně stalo skutečností a jeho nadšení neznalo mezí. Už měl po krk Rumunska, které se z totality převalilo v jakousi anarchii. Měl plné zuby svých maloměšťáckých sousedů, kteří pro něj měli jen opovržení. Hranice byly otevřené, a tak otec s vervou dokončoval přípravy k odjezdu. Skromný majetek se rychle kupil ve staré Dacii a rodina byla připravena na jeho rozkaz nasednout a vyjet vstříc lepším zítřkům.

„Kočovníci se vrací ke svým kořenům,“ prohodil posměšně pan Niculescu z prvního patra v narážce na romský původ mé matky.

„A tenhle odrodilec s nimi,“ ozval se ze sousedního okna pan Rotman. „Takhle zhanobit svůj národ! Ještě že se jich konečně zbavíme.“

Otec po nich vrhl pohled plný nenávisti ale mlčel a pokračoval v nakládání. Já jsem se zatím vmáčkl na zadní sedadlo mezi tašky plné oblečení a zasníl se o tom, jaké to asi bude v tom lepším světě. Představoval jsem si přátelské sousedy různých národností, barev a vyznání, kteří nás vítají v našem novém domě někde v daleké Francii. A jejich děti, které se mi nebudou vysmívat a nadávat mi ani do cikánů ani do židáků jako tady. Děti, mezi kterými si konečně najdu přátele. Přesně tak, jak mi o tom otec vypravoval.

Zatímco jsem snil, otec naložil poslední zbytky našich věcí, usedl za volant a nastartoval. Překvapivě se mu to povedlo na první pokus, což si vyložil jako dobré znamení a po dlouhé době se usmál. Úsměv ale rychle vystřídal zamračený výraz. Chvilí seděl v nastartovaném autě, potom vystoupil a zamířil zpět do domu. Nechápatě jsem ho pozoroval a přemýšlel, proč s vytouženým odjezdem najednou otálí. Odpověď však přišla vzápětí. Z domu se začal linout řev, v kterém jsem rozpoznal otcův hlas a hlasy obou sousedů z prvního patra. Otec se zase jednou projevil jako brilantní lingvista, když plynule přepínal z rumunských nadávek na nadávky v jidiš a vzápětí spustil i maďarsky, zatímco se do křiku všech účastníků této závěrečné výměny názorů vmísil i hlas pana Égerháziho. Nakonec otec vyběhl z domu, za ním vyletěly nějaké boty, lampa a klíče, naskočil do auta a rychle se rozjel, než k nám stačili jeho pronásledovatelé doběhnout.

„Co jsi tam, prosím tě, dělal?“ zeptala se ho matka, která konečně vytáhla prsty ze sestřiných uší.

„Šel jsem se ještě rozloučit s našimi drahými sousedy,“ odvětil s úsměvem otec.

Po tomto neslavném startu našeho dobrodružství jsme si mohli na chvíli oddechnout. Cesta na hranice proběhla poklidně, čemuž se, s odstupem času a vzhledem ke stavu našeho auta, docela divím. A tak otce dobrá nálada dlouho neopouštěla ani na hranicích, kde se jeden z maďarských celníků očividně nudil. Dlouhou chvíli se tedy rozhodl zabít důkladnou prohlídkou našeho auta, nacpaného k prasknutí. Otec trpělivě otevíral zavazadla, vysvětloval, co je co, kam jedeme, odkud jsme a jakto, že umí tak dobře maďarsky. Jenže přeci jen maďarština nebyla otcův mateřský jazyk, a

tak, když celník začal zkoumat léky, které jsme s sebou vezli, začaly se objevovat v jeho znalostech mezery. Pracně vzpomínal na nejrůznější choroby, proti kterým ony léky sloužily a už začal být z celé konverzace otrávený. A to se mu nakonec vymstilo.

„A na co je tohle?“ zeptal se už asi popatnácté celník, tentokráte s balíčkem tabletek proti průjmům v ruce.

Otec se zarazil a marně lovil v paměti příslušné slovo. Nakonec se rozhodl obejít se bez něj a celníkovi vysvětlit, jak tento lék funguje.

„Aby ses neposral,“ řekl s už unaveným a otráveným výrazem ve tváři.

Jenže celník si jeho snahu vyložil zcela jinak, než by si otec přál, a během chvilky se nám naskytl smutný pohled na hlavu rodiny vlečenou v poutech kamsi do nitra přilehlé budovy.

Po několika hodinách strávených v zemi nikoho se konečně celá situace, samozřejmě za pomoci nemalého úplatku, vysvětlila, a nyní už našťvaný otec znovu usedl za volant. Konečně jsme definitivně opustili Rumunsko a vjeli do první cizí země, přičemž otec skřípal zuby a drmolil, že je to stejná prdel jako u nás a už abysme byli v nějaké další prdeli.

Nenávist k Maďarsku, zasetá v otcově mysli jeho maďarskými sousedy v Kluži, a pokropená čerstvými zážitky z hranic, dostoupila vrcholu někde za Budapeští, když naše stará Dacia začala vypovídat službu. Samozřejmě, že za to podle otce mohli tito „zasraní paprikožrouti, potomci kukuřice, mongoloidní divoši a asijská verbež.“ Ano, ano, i můj otec, velký multikulturalista, dokázal být ve chvílích vzteku rasističtější a xenofobnější než ti, které za to nenáviděl.

Nakonec se mu podařilo se sténajícím vozem dohopsat do jakéhosi autoservisu v nějakém malém městečku a svěřil náš dopravní prostředek oněm „Attilům a Gejzům, co rozumí tak leda koním, ale určitě ne autům.“ Otcova vlídnost a přátelské jednání s automechaniky, zřejmě i s přispěním matky, která romsky křičela na sestru pokoušející se uprchnout do polí, způsobili neočekávaně vysokou cenu za opravu naší Dacie. Otec přepočítal peníze, které mu zbyly, zkonstatoval, že s tímhle dojedeme tak leda do hajzlu, tudíž jsme ani nemuseli nikam jezdit, když už jsme tam byli, a odešel do trafiky, koupit si na uklidnění cigarety. Jelikož byl ale sváteční kuřák, začal se při druhém potáhnutí dusit, následně se před autoservisem pozvracel a se slovy „to máte za to, vy kurvy,“ naskočil do auta a zamířil směrem k lepším zítřkům. Tedy alespoň si to myslel, než po ujetých devětadevadesáti kilometrech zjistil, že se vydal opačným směrem.

Po všech maďarských peripetiích jsme nakonec přeci jenom dorazili do Československa. Otec si oddechl, že se konečně zbavil proklatého Maďarska a vyjádřil naději, že teď co nejrychleji necháme za sebou i tuto díru a v Německu už konečně budeme v civilizaci. Jenže ani Německo se nakonec nedočkal, natož vysněné Francie. Už jsme si to šinuli směrem na Prahu, když nám začal docházet benzín. Otec tedy zajel na nejbližší benzínku, natankoval ... a zjistil, že nemá peněženku. Zřejmě ji nechal v oné maďarské trafice, když si kupoval nástroj pro pomstu autoservisu. Po přívalu

dalších nadávek na maďarský národ, Rumunsko, automechaniky, trafikanty, cigarety a vůbec celý svět nakonec rezignoval. Lehl si u benzínky do trávy a prohlásil, že už nikam nejede. S tím ovšem nesouhlasili přivolání policisté v důsledku čehož otec, který nadále tvrdošijně odmítal vstát, skončil opět v poutech a my v uprchlickém táboře. A tak naše cesta na západ skončila poněkud východněji, než bylo v plánu. Ale popravdě, nakonec se nám tu zalíbilo a otec tady poměrně spokojeně prožil celý zbytek života.